

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kristen Sernbo

Datum 2020-01-10

Dnr KS 2019/0180

Till Kommunstyrelsen

Svar på motion nr 11/2019 – Motion om klimatnödläge

Sammanfattning

I motion nr 11/2019 - Motion om klimatnödläge - föreslås att Österåkers kommun erkänner att det råder ett klimatnödläge och ska vidta åtgärder för att minska utsläpp av klimatgaser. Förvaltningens slutsatser är att klimatsituationen ska tas på stort allvar, men föreslår att kommunen i första hand bör visa ledarskap inom klimatarbetet, snarare än att utlysa klimatnödläge.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens planarbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Avslå motionens första att-sats genom att avstå från att utlysa eller framhäva ett klimatnödläge, och anse övriga två att-satser besvarade genom att framhålla kommunens aktiva arbete och ledarskap för att minska utsläpp av klimatgaser.

Bakgrund

I motionen föreslås att Österåkers kommun erkänner att det råder ett klimatnödläge och att detta framkommer i de nya miljömålen, att genomföra utsläppsminskningar på lokal nivå i linje med målet för högst 1,5 graders uppvärmning och därmed föregå med gott exempel, samt att främja initiativ inom strukturell omställning för ett fossilfritt samhälle på lokal nivå exempelvis folkbilda och informera sina invånare.

Flera städer världen över har utlyst globalt klimatnödläge, bland annat städerna i den så kallade C40-gruppen där Stockholm ingår. I december 2019 utlyste EU-parlamentet klimatnödläge och i januari 2020 publicerades en forskningsrapport där 11 000 forskare utropar klimatnödläge.

Det är uppenbart att klimatläget är allvarligt och att detta bör uppmärksammas. Arbetet i Sveriges kommuner är också avgörande för att nå konkret resultat i klimatarbetet. Förvaltningen anser dock att ett starkt ledarskap i det kommunala klimatarbetet, med ett brett spektrum av åtgärder, ger den största effekten på klimatet. Att utlysa nödläge kan istället riskera att hämma motivation och handlingskraft.

Kommunens arbete med samhällsplanering, miljö och hållbarhet präglas av en tydlig ambition av att visa ledarskap inom klimatområdet. Arbetet för att utveckla en attraktiv, trygg och hållbar kommun innebär en omställning mot en modern småstad med klimatsmarta transporter och möjligheter till klimatsnål livsstil. Utmaningarna i Österåkers kommun delas av många storstadsnära förorter, där kommunens erfarenheter och lösningar kommer att vara till stor nytta också för andra kommuner. Exempel på det arbete som bedrivs och påbörjats är bl.a:

Tjänsteutlåtande

- Kommunen ÖP och Transportstrategi siktar på att utveckla kommunens tätort och stationssamhällen till stadsdelar med klimatsmarta transporter och samtidigt attraktiva, trygga stadsdelar för kreativitet och entreprenörskap. Österåker siktar på att bli ledande när det gäller att förvandla en klimat-tung förort till en kommun med klimatsmarta stadsdelar. Utvecklingen som pågår i bl.a. Åkersberga centrum, Kanalstaden och kring Åkers Runö ska möjliggöra just detta. Att minska transporterens utsläpp av klimatgaser hör till de storstadsnära kommunernas främsta utmaningar.
- Sverigeförhandlingen är en del av en strategi för klimatsmart utveckling av kommunen.
- Kommunen arbetar också med att ta fram strategier som gör oss förberedda för framtida teknikförändringar, t.ex. när det gäller kretslopp, elektrifiering av fordon och nya transportslag.
- De styrdokument vi nu tar fram, främst Trafik- och mobilitetsplan samt Klimat- och energistrategi, kommer att peka ut riktlinjer och åtgärder som ska visa hur kommunen blir klimatsmart. Målsättningen är att hitta lösningar som är till nytta för stadsomvandling också i andra kommuner.
- Kommunens fastighetsbolag Armada har ett högt utvecklat miljö- och klimatarbete.
- Inom en snar framtid kommer riktlinjer för ett hållbart byggande att utarbetas, där klimatfrågor kommer att vara viktiga.
- Kommunen har en deltidsanställd energi- och klimatrådgivare som ger råd i dessa frågor till kommuninvånare och företagare.
- Genom att samordna kommunens miljö- och hållbarhetsmål i ett Hållbarhetsramverk, kommer vi att kunna samordna klimatarbetet med andra mål för hållbarhet, t.ex. sociala frågor som trygghet och jämställdhet eller ekonomiska frågor som entreprenörskap. Kommunens medverkan i Glokala Sverige ger en viktig plattform för ett klimatarbete som kan integreras i andra viktiga hållbarhetsfrågor.

Förvaltningens slutsatser

Det är av stor betydelse att Österåkers kommun bidrar till omställningen till ett klimatsmart samhälle. Förvaltningen föreslår att detta i första hand sker genom att visa ledarskap genom att aktivt vidta åtgärder som minskar utsläppen av klimatgaser, främst genom att utveckla lösningar för samhällen med klimatsmarta transporter, möjligheter till klimatsmarta livsstilar och möjligheter till klimatsmart byggande. Förvaltningen ser däremot ingen fördel med att utlysa ett klimatläge.

Bilagor

Bilaga 1. Motion nr 11/2019 - Motion om klimatnödläge

Kent Gullberg
Samhällsbyggnadschef

Krister Sernbo
Strategisk planeringschef